

Doodzonde

Floriade naar Emmen

Toch prachtig die Noordbarger-es daar in Emmen. Een open es pal bij het stadscentrum. Een gebied van 110 ha omzoomd door 100 jaar oude opgaande eiken langs het Oranjekanaal en door de dorpskernen van Westenesch en Noordbarge. De es ligt tegen de flank van de Hondsrug zo'n 25 meter boven de zeespiegel. Het is een volstrekt uniek gebied, niet alleen in zijn stedenbouwkundige situatie. Ook de cultuurhistorische waarde is enorm. De es ligt op een smalle rug, waardoor dit gebied al in vroeg-historische tijd bewoond werd. Aan de rand van deze es is een celtic-field in kaart gebracht en archeologen verwachten onder het esdek nog veel sporen en materiaal te vinden. Vanuit archeologische kringen zijn de laatste tijd pogingen ondernomen om in samenspraak met de provincie tot een betere bescherming van dit soort essen te komen.

Zo'n gebied als de Noordbarger-es verdient natuurlijk een nadrukkelijke wettelijke bescherming. In zekere zin is dat gelukkig ook zo. Deze es heeft een beschermde status als grondwaterbeschermingsgebied. Maar wat is tegenwoordig nog zeker zult u zeggen, dus toch maar even navragen bij de verantwoordelijke gedeputeerde mevrouw Marga Kool, en dat geeft rust: 'Ik hecht erg aan de belevingswaarde van de essen in Drente. Ze zijn bewust opgenomen in het provinciaal streekplan met de uitdrukkelijke intentie om ze veilig te stellen'. Duidelijke taal, zo hoort dat.

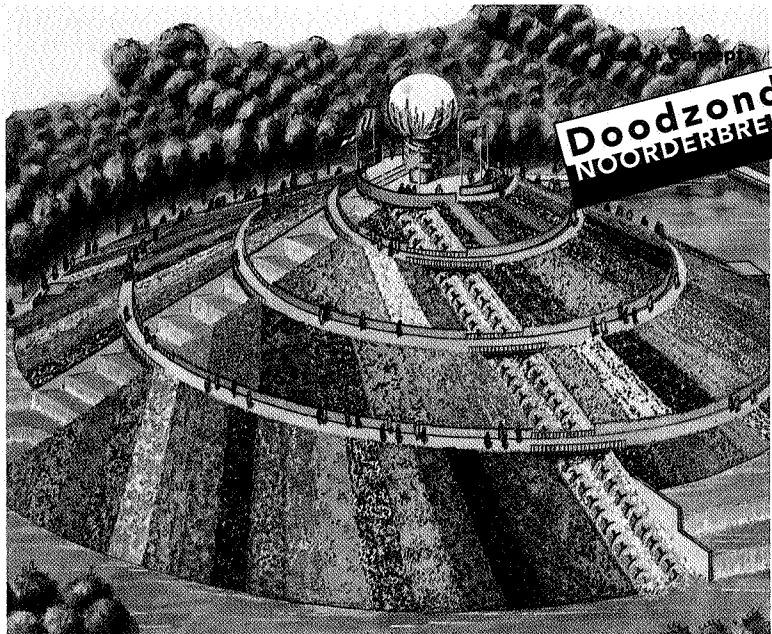
Bestuurders zoeken grens van het toelaatbare

Aan dit soort zekerheden en verantwoordelijkheden heeft de lokale, op carrière beluste bestuurder, natuurlijk een broertje dood. Kunnen we dan niets met die es. Jammer genoeg zijn woon- en kantoorlocaties in het verleden afgewezen, maar wat dan te doen. Natuurlijk is de situatie duidelijk: afblijven! Maar waar ligt de grens? Het is vooral deze vraag waarin de creatieve bestuurder moge-

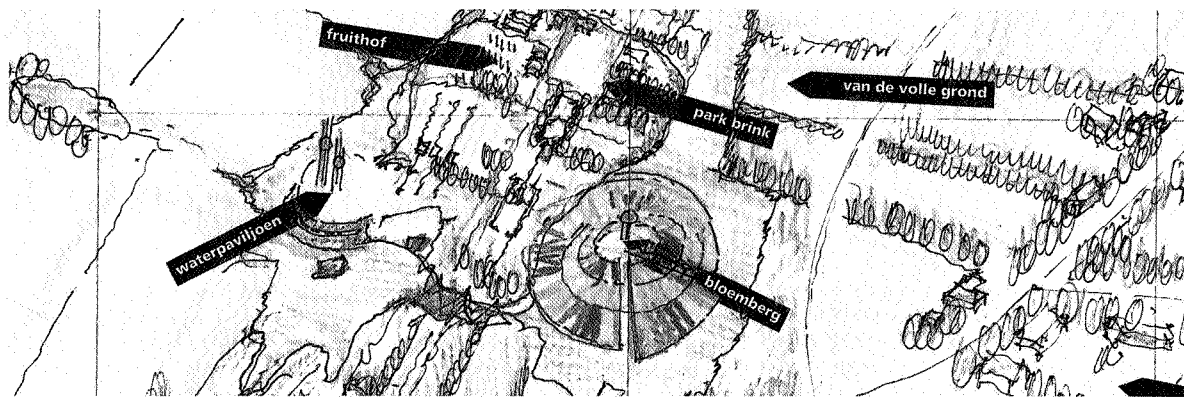
lijkheden ziet. De strategie is natuurlijk simpel: maak eens een echt wild plan, gooi er een begroting op van, nou zeg es wat, een miljard of honderd miljoen, roep vervolgens een volstrekt willekeurig aantal arbeidsplaatsen en je krijgt vanzelf steun. Dan eens kijken naar de haalbaarheid, driedimensionale plannetjes tekenen, een paar folders, financier zoeken en de bal rolt. Conclusie bij de collega's: dat zijn een paar daadkrachtige bestuurders! En wie geeft dan nog een cent voor een Streekplan of voor de visie van één gedeputeerde, laat staan voor het behoud van een gebied met een hoge cultuurhistorische waarde. Voorwaarde is natuurlijk, het moet een wild plan zijn, iets wat past in de waan van de dag.

Floriade

Waar komt de Floriade in Drente: op de Barger-es. De verkoopbrochure beschouwt de

Floriade Emmen

Floriade Emmen

Barger-es als bijzonder en zij geeft hoog op over het gebied: de Barger-es heeft 'een uniek landschappelijk karakter', dit is voor haar reden om de Floriade juist hier te plaatsen.

Wat is de Floriade. Wat nu volgt zijn de gedachten in de hoofden van de plannenmakers: 'Het park zal in het bestaande eslandschap worden geformeerd rond een rondgaande vallei met een centraal eiland van circa 15 ha. De grond die wordt uitgegraven voor de aanleg van de vallei wordt gebruikt voor het opwerpen van wat wordt genoemd een kegelvormige, monumentale heuvel van ruim twintig meter hoog met aan de voet een dwarsdoorsnede van 120 meter. Vaderlandse bloemenkwekers zullen worden uitgenodigd deze heuvel aan te kleden als een enorme bloenberg'.

Optische vervuiling

Alleen die heuvel al maakt de es natuurlijk optisch volledig kapot. Daarnaast zijn de vele liefhebbers van de schoonheid van de Hondsrug zich een hoedje geschrokken van deze indringende optische vervuiling, die als een moderne hoge vuilnisbelt tot ver in de omtrek te zien is. De Hondsrug wordt hiermee visueel sterk aangetast. Daarnaast spreken tal van argumenten tegen de aanleg van de Floriade op deze es: landschappelijke, archeologische, stedenbouwkundige, milieutechnische, etc.

Nu moeten we het niet overdrijven. Wanneer we het PR-materiaal van het organisatiecomité mogen geloven, dat zal er slechts 40 tot 50 ha van de es voor de Floriade gebruikt worden. Daarbij komt alleen nog zo'n 15 ha voor de aanleg van parkeerplaatsen voor 5000 auto's en bussen. Dit geheel zal dan ook nog eens prachtig 'in het bestaande eslandschap worden geformeerd'. Dus dat valt wel mee...

Het PR-gebeuren rondom de 'Hoop op de Floriade' is sowieso van een bedenkelijk gehalte. Een citaat: 'De es is waterwingebied. Alleen al het feit dat de Floriade op een waterwingebied wordt gerealiseerd bewijst op overtuigende wijze dat tuinbouw en duurzame kwaliteit samengaan'. Dat is even slikken voor de moderne mens die inmiddels weet dat tuinbouw een zware vervuiler en een grote energieverbruiker is.

Raar, raar, raar

Opvallend is ook een citaat uit het Nieuwsblad van het Noorden: 'Aanvankelijk was er een nog veel ambitieuzer plan dat was ontwikkeld door een brainstorm-werkgroep van een aantal vermaarde architecten en landschapsdeskundigen onder leiding van tekstschrijver en cabaretier Ivo de Wijs (de milieuspecialist van de VARA). De werkgroep werd twee dagen de heil opgestuurd door de gemeente Emmen. Men bleek zo onder de indruk van de open es, pal bij het stadscentrum, dat men het gebied

eigenlijk onaangestast wilde laten.'

Dwingende voorkeur

Niemand heeft bezwaar tegen een wild plan of tegen een Floriade in Emmen. Alleen de lokatie is omstreden. Waarom moeten die bestuurders dan toch door de porseleinkast, terwijl er in de nabije omgeving lokaties genoeg zijn. De argwanende toeschouwer krijgt de indruk dat, zoals het begeleidende promotionele materiaal ook zelf in vette koppen aangeeft, de organisatie van de Floriade een nogal dwingende voorkeur aangeeft aan het plaatselijke comité: 'De organisatie van een wereldtentoonstelling zoals de Floriade stelt hoge eisen aan het terrein. Bodemgesteldheid, afwatering, toegankelijkheid en dergelijke moeten aan stringente voorwaarden voldoen. Het ideale terrein ligt nabij het centrum van Emmen'. Met andere woorden de Barger-es of niks!? In dat geval zijn de lokale bestuurders gedwongen om te proberen het onmogelijke uit te voeren. En ach dat gebeurt toch wel vaker, nietwaar... Daarnaast zijn er boze tongen die beweren dat de Emmer die-rentuin graag naar deze lokatie wil; ook zonder Floriade. 't Is toch prachtig die lokale politiek. Prachtig voor de lokale krant, maar met betrekking tot een oud cultuurlandschap is dit alleen maar triest en vooral doodzonde. **Nb**

Redactie Noorderbreedte (WF)